

lek. Dominik Wawrzuta

Sentyment i opinie na temat szczepień w mediach społecznościowych: wielkoskalowa analiza tekstowa dyskursu internetowego

Streszczenie w języku polskim

Media społecznościowe są miejscem, w którym łatwo natrafić można na niesprawdzone lub nieprawdziwe informacje dotyczące tematów zdrowotnych. W ostatnich latach na platformach społecznościowych widoczna jest wzmożona aktywność przeciwników szczepień, którzy wykorzystują je do szerzenia dezinformacji. Rozproszona struktura sieci społecznościowych oraz bardzo duże ilości publikowanych tam informacji sprawiają, że niemożliwe jest śledzenie aktywności przeciwników szczepień oraz ich wpływu na społeczeństwo bez zastosowania nowoczesnych metod analitycznych z zakresu dużych zbiorów danych (*ang. big data*) oraz uczenia maszynowego (*ang. machine learning*). Pozyskane dzięki takim metodom informacje pozwalają na prowadzenie skutecznych akcji informacyjnych z zakresu zdrowia publicznego oraz na szybkie reagowanie na nowo powstałe nieprawdziwe komunikaty rozprzestrzeniane przez przeciwników szczepień.

Celem niniejszej dysertacji było zbadanie postaw użytkowników mediów społecznościowych w stosunku do szczepień ochronnych oraz opracowanie metodologii, dzięki której możliwe byłoby analizowanie ich zmienności w czasie. W ramach przeprowadzonych badań opisano cechy, którymi charakteryzują się informacje publikowane przez przeciwników szczepień w mediach społecznościowych oraz podjęto próbę określenia przyczyn ich szybkiego rozprzestrzeniania się. Dokonano również analizy cech opublikowanych w Europie, oraz udostępnionych w mediach społecznościowych, artykułów medialnych na temat odry, definiując czynniki które sprawiają, że niektóre materiały dziennikarskie cieszą się większą popularnością użytkowników mediów społecznościowych. Niniejszą dysertację zamykają wyniki badań prowadzonych w czasie pandemii COVID-19, które określiły i skategoryzowały postawy polskich użytkowników mediów społecznościowych wobec nowo powstałych szczepionek przeciwko SARS-CoV-2 oraz opisały zróżnicowanie postaw w zależności od używanej platformy społecznościowej.

Wyniki przeprowadzonych badań pokazują jak istotnym i szeroko rozpowszechnionym problemem jest obecna w mediach społecznościowych dezinformacja na temat szczepień. Jednocześnie udowadniają, że dzięki zastosowaniu metod statystycznych z zakresu przetwarzania języka naturalnego (*ang. natural language processing*) możliwe jest analizowanie dużych zbiorów danych tekstowych pochodzących z mediów społecznościowych. Pozwalają one na identyfikowanie aktualnych postaw użytkowników mediów społecznościowych oraz ich przekonań, a także predykowanie przyszłych zachowań na podstawie historycznych danych. Zastosowanie przez instytucje związane ze zdrowiem publicznym opracowanych w ramach niniejszej dysertacji metod badawczych może pomóc w prowadzeniu monitoringu postaw społeczeństwa na temat szczepień oraz umożliwić planowanie precyzyjnych i skutecznych akcji edukacyjnych przeciwdziałających szerzeniu się dezinformacji.